

IŠVENGTI ELEKTRONINIŲ PATYČIŲ

PAGRINDIMAS

Anksčiau vaikai ir paaugliai galėjo pasislėpti nuo mokyklos pašaipūnų sugrįžę į saugius namus. Internetas didžiąja dalimi šį apsauginį šydą sunaikino. Šiais laikais priekabauti galima ir skaitmeninėje erdvėje.

Skaitmeninės patyčios gali turėti ne kiek ne menkesnių padarinių nei patyčios akis į akį. Tie, kurie tyčiojasi elektroniniu būdu, dažnai jaučiasi saugūs ir nebaudžiami. Jie to nepasakytų ar nepadarytų bendraudami tiesiogiai. Užgaulūs žodžiai, grasinimai ir žeminančių nuotraukų publikavimas gali tapti netgi savižudybės ir žmogžudystės priežastimi.

Vienas būdas užkirsti kelią elektroninėms patyčioms yra įtikinti tuos, kurie žino apie patyčias, užimti tvirtą ir aiškią poziciją tuo atžvilgiu. Daugelis stebėtojų arba nesikiša, arba patys dalyvauja patyčiose.

NUORODOS

Elektroninės patyčios – kai vienas asmuo ar grupė jaunuolių erzina, kankina, priekabiauja, žemina ar gąsdina kitą žmogų internetu, mobiliuoju telefonu ar kitokiomis bendravimo technologijomis.

Būdai, kuriais plinta skaitmeninės patyčios:

- ✓ Žinučių ar pranešimų siuntimas;
- ✓ Slaptažodžio vagystė ir panaudojimas;
- ✓ Tinklaraščiai;
- ✓ Informacijos talpinimas internetiniuose puslapiuose;
- ✓ Fotografijų siuntimas el. paštu, telefonu ar socialiniuose tinkluose;
- ✓ Apklausos internete;
- ✓ Interaktyvieji žaidimai;
- ✓ Apsimetinėjimas kitu asmeniu internete.

Geriausias būdas atsakyti į bet kokias skaitmenines patyčias – strategija **Nustok, Užblokuok, Pasakyk**:

- 1. Nustok** skaityti žinutes ar žiūrėti nuotraukas. Neatsakyk ir nekeršyk. Giliai įkvėpk kelis kartus ir nusiramink, kad galėtum į situaciją pažiūrėti blaivia galva.
- 2. Užblokuok** savo kompiuteryje ar kituose elektroniniuose prietaisuose tuos asmenis, kurie tyčiojasi, kad jie negalėtų su tavim susisiekti.
- 3. Pasakyk** tėvams ar patikimam suaugusiam žmogui, kad iš tavęs tyčiojasi.

PRITAIKymo GALIMYBĖS

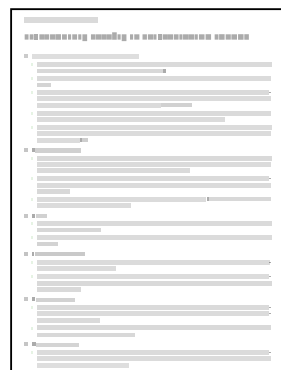
● IŠMOKITE

1 PASIRINKIMAS

Apibrėžti elektronines patyčias

Paprašykite mokinių sugalvoti skaitmeninių patyčių pavyzdžių ir užrašykite juos ant lentos. Parodykite pateiktą **IB 31.1 Elektroninių patyčių ir priekabiavimo formas** ir aptarkite pateiktą informaciją. Paieškokite panašumų tarp mokinių pavyzdžių ir pavyzdžių, nurodytų pateiktyje. Aptarkite, kaip skaitmeninės patyčios gali būti dar baisesnės už tiesiogines patyčias.

Išdalykite mokiniams dalijamosios medžiagos **IB 31.2 Elektroninių patyčių ir priekabiavimo formas** lapus. Paaškindite, kaip veikia įvairios skaitmeninių patyčių formos. Sugrįžkite prie mokinių įvardintų pavyzdžių ir detaliau aptarkite tas formas, kurių mokiniai nežino.

Parodykite pateiktą **IB 31.3 Nustok, užblokuok, pasakyk**. Pabrėžkite, kad tai puikus būdas tinkamai reaguoti, jei kas nors imtų iš tyčiotis skaitmeninėje erdvėje. Galite atspausdinti dalijamąją medžiagą **IB 31.4 Nustok, užblokuok, pasakyk**, jei manote, kad mokiniams ji gali praversti. Tegul mokiniai savo mokymosi užrašuose aprašo, kaip jie įsivaizduoja, kad jaustųsi, jei sužinotų, kad kažkas internete apie juos platina bjaurias apkalbas. Ką tiksliai jie darytų ir kaip sektų NUSTOK, UŽBLOKUOK, PASAKYK gairėmis. Ar būtų sunku, ar lengva tinkamai atsakyti į skaitmenines patyčias?

2 PASIRINKIMAS

Skaudinimas skaitmeninėje erdvėje

Šiam užsiėmimui reikės putų polistirolu ir smailių pieštukų.

Jei pasirinkus I pasirinkimą, lieka laiko, pratęskite užsiėmimą. Paprašykite mokinių prisiminti įvairius skaitmeninių patyčių tipus. Kai mokiniai įvardija kokį nors patyčių pavyzdį, paimkite vieną iš pieštukų ir įsmeikite jį į putų polistirolu gabalą. Kai baigsite, turėtų būti daug pieštukų, susmaigstytų į putų polistirolą. Pasakykite: „Įsivaizduokite, kad tie, kurie tyčiojasi, suvokė, kokie skaudūs buvo jų veiksmai, ir atsiprašo“. Tada pamažu ištraukite pieštukus iš putų polistirolu. Paklauskite: „Kaip jaučiasi mokinys, iš kurio tyčiojosi?“ Pabrėžkite: kaip putų polistirolu liko skylės, taip ir užgautas mokinys vis dar jaučiasi įskaudintas ir sužeistas.

ITVIRTINKITE

1 PASIRINKIMAS

Padėti draugui

Priminkite strategiją **Nustok, užblokuok, pasakyk** ir paprašykite mokinių pakartoti, ką derėtų daryti, jei kas nors tyčiojasi iš tavęs elektroninėje erdvėje. Parodykite pateiktą **IB 31.5 Žinutė iš pusbrolio**. Tegul mokiniai atsako Džeimsui, remdamiesi **Nustok, užblokuok, pasakyk** nuorodomis ir ankstesne diskusija apie skaitmenines patyčias. Prieš tai gali būti naudinga aptarti Džeimso prašymą nesakyti tėvams apie patyčias. Būtina, kad mokiniai suprastų, kaip svarbu pasakyti patikimam suaugusiam žmogui apie patyčias. Mokiniai gali dirbti savarankiškai arba porose; atsakymus galima perskaityti mažose grupelėse.

2 PASIRINKIMAS

Ką gali daryti stebėtojai

Aptarkite pateiktą **IB 31.6 Stebėtojai gali padėti sustabdyti skaitmenines patyčias**. Suskirstykite mokinius mažomis grupelėmis ir išdalykite po vieną dalijamosios medžiagos **IB 31.7 Stebėtojų scenarijai** lapą. Tegul grupelės perskaito scenarijų ir sugalvoja

keletą atsakų, kaip derėtų sureaguoti. Atsakymai užrašomi ant išdalytų lapų. Pateiktą **Stebėtojai gali sustabdyti skaitmenines patyčias** darbo metu palikite iškabintą, kad mokiniai galėtų ja remtis.

PRATURTINKITE

1 PASIRINKIMAS

Kampanija prieš skaitmenines patyčias

Paraginkite mokinius sukurti kampaniją prieš skaitmenines patyčias. Kampanijos metu jie gali naudoti terminą „internetinės patyčios.“ Mokiniai gali sukurti plakatus, trumpus filmukus, prezentacijas ar netgi dainas. Išdalykite klasę į mažas grupes ir duokite laiko aptarti, kokius metodus ar kokias sklaidos priemones jie pasirinks. Jei yra laiko, leiskite mokiniams pasidalyti savo idėjomis su visa klase. Arba leiskite grupelėms sukurti savo kampanijas ir padedant mokytojams pademonstruoti jas visai mokyklos bendruomenei.

2 PASIRINKIMAS

Refleksija apie skaitmenines patyčias

Paprašykite mokinių mokymosi užrašuose aprašyti, ką jie sužinojo apie skaitmenines patyčias. Tegul jie išvardija būdus, kaip atsispirti skaitmeninėms patyčioms arba iš anksto užkirsti joms kelią. Taip pat galite pasiūlyti mokiniams parašyti rašinį tema: *Kada ir kaip skaitmeninės patyčios yra labiau žalingos nei tiesioginės patyčios?*

3 PASIRINKIMAS

Citatos apie skaitmenines patyčias

Garsiai perskaitykite arba ant lentos užrašykite vieną ar abi citatas, pateiktas žemiau, bei aptarkite, ką jos reiškia.

Internetiniai pašaipūnai gali slėptis po anonimo kauke; jiems nereikia tiesioginio fizinio kontakto su aukomis, kad jas nepagydomai sužeistų.

— Anna Maria Chavez (g. 1968)
Skautų judėjimo lyderė

Mano skausmas gali kam nors kelti juoką. Bet mano juokas niekada neturi sukelti skausmo kitam.

— Charlie Chaplin (1889–1977)
Aktorius ir režisierius

ELEKTRONINIŲ PATYČIŲ IR PRIEKABIAVIMO FORMOS

1. Žinutės

- Asmenys, priekabaujantys skaitmeninėje erdvėje, gali atsiųsti ypač įžeidžiančias žinutes – pasakyti tokius dalykus, kurių tiesiogiai tikriausiai nepasakytų.
- Kai kurios žinutės gali būti labai rimtos, pvz., grasinimas mirtimi arba gąsdinimas sužeisti ar nužudyti kitus šeimos narius.
- Prievarta skaitmeninėje erdvėje laikomas ir melagingų pranešimų siuntimas Interneto paslaugų teikėjui, apskundžiant, kad pasirinktas asmuo internetu siuntinėja netinkamo turinio informaciją. Dėl šios priežasties Interneto paslaugos teikėjas gali laikinai apriboti ryšio teikimą šiam asmeniui.
- Prievarta skaitmeninėje erdvėje laikomas ir panašaus naudotojo vardo paskyroje susikūrimas, o po to siunčiamos užgauliojančios žinutės kitiems (kurie mano, kad tos žinutės iš tikrojo paskyros naudotojo).
- Piktavaliai asmenys gali surinkti bendraminčius ir kartu išsiųsti tūkstančius žinučių į auka pasirinkto mokinio telefoną. Dėl to mokiniui gali išaugti sąskaita už telefoną ir priversti jį arba ją manyti, jog visi nusiteikę prieš jį.

2. Slaptažodžių vagystė

- Auka pasirinkto mokinio slaptažodžių vagystė yra laikoma prievarta skaitmeninėje erdvėje. Tai suteikia galimybę kitam asmeniui bendrauti virtualioje erdvėje mokinio vardu. Užgaulių ir skaudinančių dalykų gali būti pasakoma kitam pašnekovui, kuris mano, kad šį tekstą atsiuntė būtent tas asmuo.
- Pavogę slaptažodį, piktadariai gali pakeisti pasirinkto mokinio socialinio tinklapio anketą, įvesdami klaidingą informaciją. Pasirinkto mokinio anketa gali deklaruoti neva rasistinį požiūrį, reikšti neapykantą, netoleranciją ar dar kaip nors įžeidinėti kitus asmenis.
- Pavogus slaptažodžius, galima užblokuoti pasirinkto asmens prisijungimą prie jo paskyros. Taip pat galima įsilaužti į auka pasirinkto žmogaus kompiuterį.

3. Tinklaraščiai

- Tie, kurie užsiima prievarta skaitmeninėje erdvėje, gali paskelbti įžeidžiančią, netikslią informaciją savo tinklaraštyje apie kitą asmenį.
- Galima pavogus slaptažodį, įsilaužti į pasirinkto asmens tinklaraštį ir ten skelbti užgauliojančias žinutes.

4. Internetinės svetainės

- Tie, kurie užsiima prievarta skaitmeninėje erdvėje, gali sukurti tinklapį, skirtą būtent pasirinkto mokinio ar žmonių grupės žeminimui ar įžeidinėjimui.
- Netinkamos arba seksualios nuotraukos gali būti nufotografuotos be mokinio žinios ar sutikimo ir paskelbtos interneto svetainėse, kur ir kiti gali pamatyti. Nuotraukos, slapta nufotografuotos persirengimo patalpoje ar tualete, yra dažnas reiškinys.

5. Nuotraukų sklaida

- Piktavaliai kartais paskleidžia netinkamas arba gluminančias nuotraukas ar komiksus apie pasirinktą mokinį, prikabindami jas prie elektroninių laiškų, teksto žinučių arba per socialinės žiniasklaidos programėles.
- Kai tokios nuotraukos pasklinda tarp grupės žmonių, tie žmonės gali jas persiųsti dar kitiems asmenims ir žeminančios nuotraukos greit pasklis po visą bendruomenę.

6. Apklausa internetu

- Prievarta skaitmeninėje erdvėje užsiimantys jaunuoliai kartais sukuria internetines apklausas, kuriose prašo lankytojų balsuoti už savo bendramokslis (pavyzdžiui, kuris(-i) iš jų „karštesnis(-ė)“; kuris(-i) „bjauriausias(-a)“, „storiausias(-a)“, „klasės vėpla“ ir panašiai).

7. Interaktyvieji žaidimai

- Kompiuteriniai žaidimai, turintys socialinės žiniasklaidos interaktyvumo funkciją, suteikia dar vieną galimybę tiems, kurie užsiima prievarta skaitmeninėje erdvėje, skleisti melagingą ir įžeidžiančią informaciją apie pasirinktą asmenį.
- Taip pat panaudodamas pavogtą slaptažodį kas nors gali apsimesti pasirinktu asmeniu ir parašyti įžeidžiančių dalykų, dėl kurių pasirinktas asmeniu gali būti išmestas iš žaidimo.

8. Žalingų kodų siuntimas

- Piktavaliai gali siųsti pasirinktai aukai elektroniniu paštu virusus, šnipinėjimo programas ar kitas destruktivias programas. Kai kurios programos, kurios, parsiustos į kompiuterį, leidžia pašaliniais žmonėmis kontroliuoti kompiuterį per atstumą.

9. Pornografijos ir kitokio šlamšto elektroniniu paštu ar Instagramoje siuntimas

- Patyčiomis skaitmeninėje erdvėje užsiimantys mokiniai gali užregistruoti pasirinktą mokinį, kad gautų elektroninius laiškus ir nuotraukas iš pornografinių ir kitų netinkamų svetainių. Tokių vaizdų gavimas gali labai trikdyti ir tai gali būti nelegalu. Mokinys gali būti nepagrįstai nubausintas, jei tėvai, mokyklos administracija ar tvarkos pareigūnai aptiks šį turinį kompiuteryje.

10. Apsimetimas

- Tie, kurie užsiima prievarta skaitmeninėje erdvėje, gali apsimesti pasirinktu mokiniu, kuriam norima pakenkti, ir prisijungti prie įvairių neapykantos grupių. Jie suteikia tikslią asmeninę informaciją apie tą mokinį. Ir tada tas asmuo gali sulaukti elektroninių laiškų, žinučių ar skambučių telefonu iš neapykantos grupės narių arba iš tų, kurie prieštarauja neapykantos grupės idėjoms.
- Pavogtas pasirinkto mokinio slaptažodis suteikia galimybę piktadariams siųsti elektroninius laiškus ir žinutes, išreiškiant nuomonę ar parašant klaidingą informaciją, dėl kurios asmuo gali būti atstumtas ir kritikuojamas.

11. Kerštas

- Mokinys, patyręs prievartą skaitmeninėje erdvėje arba tiesiogines patyčias, gali sugalvoti atkeršyti ir pasinaudoti tais pačiais metodais. Pašaliniai žmonės, matę tas patyčias, taip pat gali įsitraukti į šią keršto akciją. Nors šie veiksmai gali atrodyti pateisinami, tai vis tik yra prievartos skaitmeninėje erdvėje forma ir neturėtų būti praktikuojama. Žmonės, patyrę prievartą, turėtų tinkamai reaguoti ir ieškoti pagalbos tarp patikimų suaugusiųjų.

12. Atsitiktiniai

Kartais skaitmeninėje erdvėje pasitaiko tiesiog nesupratimų. Tačiau šios klaidos gali sutrikdyti kitą asmenį ar sukelti jam emocines kančias. Mokinys, kuris neturi ketinimų įskaudinti, gali netyčia:

- nusiųsti tekstą neteisingu adresu.
- paspausti „atsakyti visiems“, kai jis ar ji tenorėjo tiesiog atsakyti el. laiško siuntėjui
- pamiršti įvesti svarbų žodį žinutėje (pavyzdžiui, „Ne“), todėl išsiunčiama žinutė su priešinga prasme, nei buvo ketinta.
- pamiršti įtraukti šypsenos paveiksluką, kad visi suprastų, jog tai „tik juokai“

Nors tokios klaidos yra atsitiktinės ir nesiekiamą įžeisti kito, žalą gali būti sunku ištaisyti.

Šaltiniai:

„Tiesioginės atakos: Internetinės patyčios pagal įgaliojimą,“ wiredsafety.org,
www.stopcyberbullying.org/how_it_works/direct_attacks.html

Pokalbis su Parry Aftab, Administracijos direktore, wiredsafety.org, 2010 m. sausio 19 d.

Elektroninių patyčių ir priekabiavimo formos

Prievarta skaitmeninėje erdvėje yra vieno mokinio ar grupės mokinių vykdomas erzinimas, kankinimas, priekabiavimas, žeminimas ar kito mokinio gąsdinimas, naudojantis:

- internetu,
- mobiliuoju telefonu,
- kitomis interaktyviomis technologijomis.

Mokiniai, užsiimantys prievarta skaitmeninėje erdvėje, siekiavaldžios ir kontrolės pasirinkto mokinio atžvilgiu,

- valdžios ir kontrolės pasirinkto mokinio atžvilgiu;
- anonimiškumo ir/arba;
- izoliuoti ar išstumti iš bendruomenės pasirinktą mokinį.

Internetinės patyčios yra terminas, kurį dažniausiai naudojame, kai tokios rūšies erzinimas vyksta tarp pradinių klasių ar jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų. Terminas prievarta skaitmeninėje erdvėje yra tinkamas įvardinti technologiškai labiau rafinuotiems įžeidinėjimo ir priekabiavimo atvejams vidurinėje mokykloje.

Prievartos skaitmeninėje erdvėje ir internetinių patyčių pasekmės gali būti daug rimtesnės nei įprastų patyčių akis į akį atveju.

- Asmuo, užsiimantis prievarta skaitmeninėje erdvėje, gali pasijusti saugus per atstumą ir pasakyti tokius dalykus, kuriuos jis ar ji retai išdrįstų pasakyti tiesiogiai žmogui.
- Tokie žiauresni žodžiai, rimtesni grasinimai ir žeminančių vaizdų paviešinimas įtakojo daugelį savižudybių užgauliojamų mokinių tarpe.

Nustok, užblokuok, pasakyk

- 1. Nustok** skaityti žinutes ar žiūrėti nuotraukas. Neatsakyk ir nekeršyk. Giliai įkvėpk kelis kartus ir nusiramink, kad galėtum į situaciją pažiūrėti blaivia galva.
- 2. Užblokuok** savo kompiuteryje ar kituose elektroniniuose prietaisuose tuos asmenis, kurie tyčiojasi, kad negalėtų su tavim susisiekti.
- 3. Pasakyk** tėvams ar kitam patikimam suaugusiajam, kad iš tavęs tyčiojasi elektroniniu būdu.

Žinutė iš pusbrolio

Harper yra vidurinės mokyklos abiturientė. Ji gavo tokią žinutę iš savo pusbrolio Džeimso, dešimtoko, gyvenančio kitame mieste.

Labas, Harper,

kai kurie vaikai mokykloje man neduoda ramybės. Facebook'e jie paskelbė bjaurių dalykų apie mane. Lažinuos, ir tu juos skaitei. Visa tai melas. Be to, iš pornografinių svetainių vis ateina kvietimai prisiregistruoti. Kai kurie mano draugai sako, kad gauna negražias žinutes apie mane, bet jie negali net pasakyti, kas jas siunčia. Ką man daryti? Prašau, nesakyk savo tėvams... jie pasakys maniškiams, o jie tikriausiai atims mano telefoną.

-Džeimsas

Stebėtojai gali padėti sustabdyti skaitmenines patyčias

Stebėtojai gali suvaidinti svarbų vaidmenį, padedant sustabdyti prievartą skaitmeninėje erdvėje, lygiai taip pat, kaip jie gali tais atvejais, kai mato vykstant patyčias akis į akį.

Ką gali padaryti stebėtojai?

1. Pasakyti tiems, kurie vykdo prievartą skaitmeninėje erdvėje, nustoti erzinti pasirinktus mokinius. Garsiai neišreiškę savo pozicijos, stebėtojai tokiu elgesiu pritaria ir toleruoja skaitmeninį užgauliojimą.
2. Atsisakyti dalyvauti internetinėse balsavimo užduotyse.
3. Atsisakyti persiųsti vaizdus ar skaudinančią informaciją apie tam tikrą mokinį.
4. Susidraugauti su užgauliojamu mokiniu ir pasakyti jam arba jai, kad internetinės patyčios yra blogai. Pasakyti tam mokiniui, kad tai ne jo kaltė, jog tapo internetinių patyčių taikiniu.
5. Nusiųsti anoniminį pranešimą savo mokyklai ar palikti balso pašte žinutę apie vykstantį įvykį ir apie užgauliojamą mokinį.
6. Garsiai išreikšti savo neigiamą nuomonę dėl internetinių patyčių, kai išgirsta apie tai kalbant.

Atminkite, kad be palaikančių stebėtojų minios užgaulioti ir tyčiotis iš kitų nebėra taip jaudinančiai malonu.

Projekto pasirinkimas

1-ojo užsiėmimo *planavimas*

Šiame užsiėmime mokiniai gina mokymosi tarnaujant projektus ir pasirenka pagrindinį(-ius) mokymosi tarnaujant projektą(-us). Užsiėmimo metu mokiniai turi analizuoti galimų projektų pranašumus ir trūkumus. Užsiėmimui reikės dviejų arba daugiau pamokų; tai priklausys nuo mokinių skaičiaus, nuo kiekvienam projektui ginti skirto laiko ir nuo klasės projektų skaičiaus (bus vienas ar keli projektai).

TRUMPAI APIE UŽSIĖMIMĄ

- ✓ Tą patį arba panašius projektus pasirinkę mokiniai drauge nusprendžia, kaip geriausia juos ginti, ir išrenka vieną atstovą.
- ✓ Mokiniai aptaria gynybos procesą.
- ✓ Mokiniai gina pasirinktus projektus.
- ✓ Balsuodama klasė išrenka mokymosi tarnaujant projektą(-us).
- ✓ Užpildo dalijamosios medžiagos formas.

TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Apžvelgti galimus mokymosi tarnaujant projektus ir leisti mokiniams pasirinkti, kuriuos suplanuoti ir įvykdyti.

Pamokose mokiniai gebės:

- ✓ Apginti konkretų mokymosi tarnaujant projektą ir aptarti gynybos pranašumus ir trūkumus.
- ✓ Padėti pasirinkti projektą(-us), kurį(-iuos) klasė suplanuos ir įvykdys.
- ✓ Apibrėžti projekto(-ų) įgyvendinimui reikalingus įgūdžius ir patirtį.

PRIEMONĖS

- ✓ Dideli popieriaus lapai.
- ✓ 80–100 nedidelių lipdukų.
- ✓ **Įgūdžių ir patirties forma** iš PV 1.2.1.1.
- ✓ **Priimtinausio projekto forma** iš PV 1.2.1.2.
- ✓ **Informacija. Planavimo etapai ruošiant mokymosi tarnaujant projektą** iš PV 1.2.1.3.

PASIRUOŠIMAS

Jeigu visa klasė vykdys vieną projektą, padarykite **Įgūdžių ir patirties formas** kopijų, kad užtektų visiems mokiniams.

Jeigu mokinių grupės vykdys skirtingus projektus, visiems padarykite **Priimtinausio projekto formas** kopijų. Užpildytas formas perskaitykite ir prieš 2-ąjį užsiėmimą skirkite projekto užduotis.

VERTINIMAS

- ✓ Darbas klasėje.
- ✓ Kalbėjimas prieš klasę.
- ✓ **Įgūdžių ir patirties** arba **Priimtinausio projekto** formas.
- ✓ 1 žingsnio 12-ojo užsiėmimo namų darbai.

RYŠYS SU ĮGŪDŽIŲ BANKU

IB 9

Empatiškai klausyti

IB 10

Kalbėti viešai

IB 16

Atsakingai elgtis internete

„Kiekvienas gali būti didis, nes kiekvienas gali tarnauti.“

– Martin Luther King, Jr.

1-ojo užsiėmimo *dėstymas*

ATSKLEIDIMAS

Projekto pasirinkimas

1-asis
UŽSIĖMIMAS

1 Paaiškinkite šio užsiėmimo tikslą.

Lentoje užrašykite, ko mokiniams tikėtis iš šio užsiėmimo.

Ginsime mokymosi tarnaujant projektus ir nusprėsimė, kuriuos iš jų suplanuosime ir įvykdysime.

Paaiškinkite mokiniams, kad ginant jiems bus lengviau pasirinkti projektą. Be to, jie galės išmėginti kai kuriuos svarbius savo įgūdžius: paaiškinti idėjas didelei grupei; išklausti, nagrinėti kitų nuomonę ir požiūrį be išankstinio nusistatymo, kritiškai vertinti sprendimus.

PATIRTIS

1 Mokiniai pristato ginti pasirinktus projektus.

Paprašykite mokinių trumpai nusakyti savo projektų idėjas. Visus projektus užrašykite ant didelio popieriaus lapo, o greta pažymėkite juos ginančių mokinių vardus. Bet kurį projektą gali pasirinkti keli mokiniai.

IB 10

2 Panašius projektus pasirinkę mokiniai kartu siūlo idėjas.

Paprašykite, kad tą patį arba labai panašius projektus pasirinkę mokiniai susėstų drauge, per 5–10 minučių nuspręstų, kaip geriausia ginti projektą, ir išsirinktų savo grupės atstovą, kuris išdėstys aptartus argumentus. Jeigu mokinių projektai tą patį poreikį sprendžia skirtingai, paraginkite apie kiekvieną kalbėti atskirai.

3 Mokiniai apžvelgia gynybos pranašumus ir trūkumus.

Akcentuokite, kad bendraklasius, kurie gina projektus, svarbu išklausti be išankstinių nuostatų.

Paklauskite:

- Kuo projekto gynimas gali būti naudingas?
- Kokių problemų gali kilti ginant?
- Kaip galima nepasiduoti išankstinei nuostatai klausantis savo projekto idėjas pristatančių bendraklasių?
- Ką daryti sužinojus, kad projektą gini tik tu vienas?
- Kaip reaguoti, jeigu bus pasirinktas ne tavo projektas?
- Kaip elgtis, jeigu pasirenkamas tavo projektas?

IB 9

4 Mokiniai gina pasirinktus projektus.

Suskirstykite gynimus pagal problemas. Priminkite mokiniams, kad reikia žymėti pastabas, nes mokymosi tarnaujant projektą(-us) reikės rinktis iš pristatytųjų.

IB 16

5 Mokiniai balsuodami renka projektus.

Kiekvienam mokiniui duokite po tris lipdukus. Paprašykite mokinių peržiūrėti dideliame popieriaus lape sudarytą projektų sąrašą, o gautus lipdukus priklijuoti greta trijų projektų, kurie domina labiausiai. Jeigu nėra vieno daugumai priimtinausio varianto, išbraukite projektus, kurie surinko

PV 1.2.1.1 ĮGŪDŽIŲ IR PATIRTIES FORMA

Vardas, pavardė: _____

Adresas: _____

Telefonas: _____

El.pašto adresas: _____

Vairavimo įgūdžiai: _____

Mano patirtis ir įgūdžiai, kuriais galiu prisidėti prie šio projekto:

Patirtis ir įgūdžiai, kurių tikiuosi įgyti dalyvaudamas šiame projekte:

Mano idėjos, kaip galima vykdyti šį projektą:

Nerimauju dėl šių projekto aspektų:

PV 1.2.1.2 PRIIMTINIAUSIO PROJEKTO FORMA

Vardas, pavardė: _____

Adresas: _____

Telefonas: _____

El. pašto adresas: _____

Vairavimo/pavežėjimo galimybės: _____

Pageidaujami projektai

PIRMOJE VIETOJE:

Kodėl mane domina:

Kokiais įgūdžiais ir patirtimi galėsiu prisidėti:

Kokius įgūdžius norėčiau patobulinti projekto metu:

Mano idėjos, kaip galima vykdyti šį projektą:

ANTROJE VIETOJE:

Kodėl mane domina:

Kokiais įgūdžiais ir patirtimi galėsiu prisidėti:

Kokius įgūdžius norėčiau patobulinti projekto metu:

Mano idėjos, kaip galima vykdyti šį projektą:

PV 1.2.1.1 ĮGŪDŽIŲ IR PATIRTIES FORMA

Vardas, pavardė: _____

Adresas: _____

Telefonas: _____

El.pašto adresas: _____

Vairavimo įgūdžiai: _____

Mano patirtis ir įgūdžiai, kuriais galiu prisidėti prie šio projekto:

Patirtis ir įgūdžiai, kurių tikiuosi įgyti dalyvaudamas šiame projekte:

Mano idėjos, kaip galima vykdyti šį projektą:

Nerimauju dėl šių projekto aspektų: